

Datu valsts inspekcija

**Personas datu aizsardzība.
Vispārīgā datu aizsardzības regula.
Dažādi jautājumi.**

Datu valsts inspekcijas juriskonsults
Raitis Augustāns

2019

Personas dati

- **Personas dati** – jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu
Personas dati = identifikators + **informācija**
- “**Fiziska persona**” – dzīva persona
- “Jebkāda informācija” – norāda, ka personas dati ir informācija ne tikai par personas privāto dzīvi
- “Identificējama” – ir iespējams identificēt, bet nav vēl identificēta
- Izplatītākie identifikatori - vārds, uzvārds, personas kods, bet tie nav vienīgie

Citi būtiski termini

- **Pārzinis** – fiziskā vai juridiskā persona, valsts vai pašvaldības institūcija, kura pati vai kopā ar citiem nosaka personas datu apstrādes mērķus un apstrādes līdzekļus, kā arī atbild par personas datu apstrādi;
- **Operators (Apstrādātājs)** – pārziņa pilnvarota persona, kas veic personas datu apstrādi pārziņa uzdevumā;
- **Datu subjekts** – fiziska persona kuru var tieši vai netieši identificēt;
- **Piekrišana** – brīvi, nepārprotami izteikts gribas apliecinājums, ar kuru datu subjekts atļauj apstrādāt savus personas datus atbilstoši pārziņa sniegtajai informācijai
- **Sensitīvi personas dati (Īpašo kategoriju dati)** - personas dati, kas norāda personas rasi, etnisko izcelsmi (tautība), reliģisko, filozofisko un politisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, kā arī sniedz informāciju par personas veselību vai seksuālo dzīvi **Pēc VDAR arī ģenētiskie personas dati un biometriskie personas dati.*

Datu valsts inspekcija

Personas datu apstrādes principi

- Dati tiek apstrādāti likumīgi un godprātīgi
- Datu apstrāde tiek veikta konkrētiem mērķiem un tikai saskaņā ar tiem
- Datu apjoms ir adekvāts
- Dati ir precīzi, pareizi un atbilstoši faktiskajai situācijai
- Dati netiek glabāti ilgāk nekā nepieciešams
- Dati tiek apstrādāti, ievērojot datu subjekta tiesības
- Dati ir drošībā (nepilnvarotas personas nevar piekļūt)
- Dati netiek pārsūtīti uz citām organizācijām, iestādēm vai valstīm bez drošas un adekvātas aizsardzības

Datu valsts inspekcija

Personas datu apstrādes tiesiskais pamats

Personas datu apstrādes tiesiskie pamati ir noteikti
Regulas 6., 9., 10., pantā

Regulas 9.pants - pamats īpašo kategoriju personas datu
apstrādei

Regulas 10.pants - pamats personas datu par
noziedzīgiem nodarījumiem, sodāmību, tiesas lietas
materiālu, tiesas nolēmumu apstrādei

Regulas 6.pants – pamats pārējo personas datu apstrādei

Datu valsts inspekcija

Pārziņa pienākumi

- Veikt personas datu apstrādi, ievērojot personas datu apstrādes principus un noteikumus
- Ievērot datu subjekta tiesības
- Izpildīt personas datu aizsardzības tehniskās un organizatoriskās prasības
- Fiziskā, loģiskā veidā aizsargāt personas datus – nodrošināt, lai nepilnvarotas personas nepieklūst personas datiem
- Noteikt darbiniekiem personas datu aizsardzības pienākumus
- Izglītot darbiniekus
- Sekot līdz izmaiņām normatīvajos aktos

Datu valsts inspekcija

Datu aizsardzības speciālists

- Obligāts nosacījums publiskām iestādēm un struktūrām, izņemot tiesas, tām pildot savus uzdevumus
- Profesionālā kvalifikācija, jo īpaši speciālas zināšanas datu aizsardzības tiesību un prakses jomā, kā arī spēja pildīt uzdevumus;
- Speciālists ir tieši atbildīgs pārziņa un augstākās vadības priekšā;
- Pārziņa un tā darbinieku informēšana un konsultēšana datu aizsardzības jautājumos;
- Precīzi atrunāts Vispārējās datu aizsardzības regulas 4. iedaļā

Datu valsts inspekcija

- Nevar sodīt par savu uzdevumu izpildi;
- Sods var būt arī jebkādi draudi;
- Var atlaist par rupjiem pārkāpumiem, kas nav saistīti ar amata uzdevumu izpildi;
- Kontrakta stabilitāte;
- Interesešu konflikts;

Tiek rekomendēts noteikt:

- Pozīcijas, kas nav savietojamas ar speciālista amatu;
- Iekšējo noteikumu izstrāde, kas ļauj novērst interesešu konfliktu;
- Skaidrot, kas ir interesešu konflikts;

Datu valsts inspekcija

Jautājumi/atbildes

- 1. Vai ir pietiekami, ka pārzinis noslēdz līgumu ar apstrādātāju, ka apstrādātājs nodrošinās atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, taču faktiski pārzinis nemaz nepārlicinās ko tad tieši un vai vispār apstrādātājs taisās nodrošināt. Plus vai ir korekti, ja šo pārbaudi, pārzinis arī veic, tad veic tikai līguma noslēgšanas brīdī un tas, kas notiek ilgtermiņa līguma izpildes laikā (piem., 2..3 gadi) tas arī pārzini neinteresē.**

Ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinis īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi parādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar šo regulu. Ja nepieciešams, minētos pasākumus pārskata un atjaunina

Līdzīgi kā ar citām līguma prasībām, pārlicināt un nodrošināt līguma izpildi ir katra pārziņa ziņā.

Jautājumi/atbildes

2. Vai ir korekti, ja Organizatorisko un tehnisko prasību atbilstības novērtējumus veic personas bez atbilstošām zināšanām (piemēram, drošības auditora sertifikācijas un IT zināšanām)?

Organizatorisko un tehnisko prasību atbilstības novērtējums nav birokrātiska prasība, bet rīks lai izpildītu regulā noteiktās prasības, tas ir rīks, kas palīdz novērst datu apstrādes pārkāpumus.

3. Tipiski IT sistēmu izstrādes iepirkumos Pasūtītājs nedefinē minimālās prasības, savukārt pretendents apliecina, ka tās realizēs plus apraksta kā to darīs. Iepirkuma rezultātā Pretendents tipiski veic izstrādi, veic kādu datu migrāciju un nodrošina kļūdu labošanu un uzturēšanu.

Vai fizisko personu datu aizsardzības metodes, tehnisko veidu un drošības pakāpju (piemēram, vai datiem jābūt šifrētā veidā vai tomēr drīkst būt nešifrētā) noteikšana ir Pasūtītāja uzdevums un atbildība (pasūtīt sistēmas ar atbilstošu drošību)? Tādejādi, ja sistēma tiek izveidota bez šādas drošības risinājuma, tad tā DVI ieskatā būs tieši Pasūtītāja atbildība?

Tāda funkcionalitāte, kas nodrošinās regulas punktu izpildi, jāparedz sākumā.

Jautājumi/atbildes

4. Kā DVI redz aktuālās lietas, kas jau ir pie DVI, kādi varētu būt provizoriskie sodi un kādi tie varētu būt publiskajam sektoram. Vai ir kādas konkrētas lietas, un kāds ir vispārējais ieskats?

5. Kā ir plānots piešķirt kvalifikāciju jauniem speciālistiem? Tieši tāpat nav skaidrības, kas ir ar jau esošajiem speciālistiem, kuriem iepriekš sertifikāts ir izsniegts uz laiku un tā derīguma termiņš ir 2019./2020. gads.

Izstrādes procesā:

- Ministru kabineta noteikumi «Datu aizsardzības speciālista pretendentu pieteikšanās, kvalifikācijas eksāmena organizēšanas, profesionālās kvalifikācijas uzturēšanas, kā arī datu aizsardzības speciālistu saraksta uzturēšanas kārtība»

Datu valsts inspekcija

Paldies par uzmanību!

**Datu valsts inspekcija
Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011**

Tel.: 67223131

Fakss: 67223556

E-pasts: info@dvi.gov.lv

www.dvi.gov.lv